

Нормативно-правове забезпечення щодо організації роботи з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та безпеки життєдіяльності в закладах освіти

Кодекс цивільного захисту

Текст статті 4 в новій редакції:

Цивільний захист - комплекс заходів, які реалізуються на території України в мирний час та в особливий період і спрямовані на захист населення, територій, навколишнього природного середовища, майна, матеріальних і культурних цінностей від надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій, запобігання виникненню таких ситуацій та подій, ліквідацію їх наслідків, надання допомоги постраждалим, здійснення державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки"

Закон України від 21 квітня 2022 року № 2228-IX

Правова основа цивільного захисту

Конституція України

Кодекс цивільного захисту та інші закони України

Акти Президента України

Постанови Кабінету Міністрів України

Кодекс цивільного захисту України регулює відносини, пов'язані із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, реагуванням на них, функціонуванням єдиної державної системи цивільного захисту, та визначає повноваження органів державної влади, органів місцевого самоврядування, права та обов'язки громадян України, іноземців та осіб без громадянства, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності.

Суб'єкти забезпечення цивільного захисту

Суб'єктами забезпечення цивільного захисту є

- Центральні органи виконавчої влади,
- Інші органи державної влади,
- Рада міністрів Автономної Республіки Крим,
- Місцеві державні адміністрації,
- Органи місцевого самоврядування,
- Суб'єкти господарювання,
- Громадські організації.

Для координації діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, інших органів державної влади, підприємств, установ та організацій, пов'язаної з техногенно-екологічною безпекою, захистом населення і територій, запобіганням і реагуванням на надзвичайні ситуації- **утворюються комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій на всіх рівнях.**

Для координації робіт з ліквідації конкретної надзвичайної ситуації та її наслідків на державному, регіональному, місцевому та об'єктовому рівнях **можуть утворюватися спеціальні комісії з ліквідації надзвичайної ситуації.**

Координацію діяльності органів виконавчої влади у сфері цивільного захисту у межах своїх повноважень здійснюють:

Рада національної безпеки і оборони України;

Кабінет Міністрів України.

Цивільний
захист
здійснюється
за такими
основними
принципами

- гарантування та забезпечення** державою конституційних прав громадян на захист життя, здоров'я та власності, а також виконання у воєнний час норм міжнародного гуманітарного права
- комплексного підходу** до вирішення завдань цивільного захисту
- пріоритетності завдань**, спрямованих на рятування життя та збереження здоров'я громадян;
- максимально можливого**, економічно обґрунтованого зменшення ризику виникнення надзвичайних ситуацій;
- централізації управління**, єдиноначальності, підпорядкованості, статутної дисципліни Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, аварійно-рятувальних служб;
- гласності**, прозорості, вільного отримання та поширення публічної інформації про стан цивільного захисту, крім обмежень, встановлених законом;
- добровільності** - у разі залучення громадян до здійснення заходів цивільного захисту, пов'язаних з ризиком для їхнього життя і здоров'я;
- відповідальності** посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування за дотримання вимог законодавства з питань цивільного захисту;
- виправданого ризику** та відповідальності керівників сил цивільного захисту за забезпечення безпеки під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт

Єдина державна система цивільного захисту

ЄДС ЦЗ - сукупність органів управління всіх рівнів, сил і засобів, які забезпечують реалізацію державної політики у сфері цивільного захисту.

Кодекс ЦЗ України від 2.10.2012 р. № 5403-VI Г

Функціонує на підставі Положення, яке регулює питання здійснення заходів цивільного захисту в державі, визначає склад органів управління та сил цивільного захисту, планування діяльності єдиної державної системи цивільного захисту, порядок виконання нею завдань та організації взаємодії.

Постанова КМУ від 9.01.2014 р. № 11

Безпосереднє керівництво **функціональною** підсистемою здійснює керівник органу, суб'єкта господарювання, що створив таку підсистему.

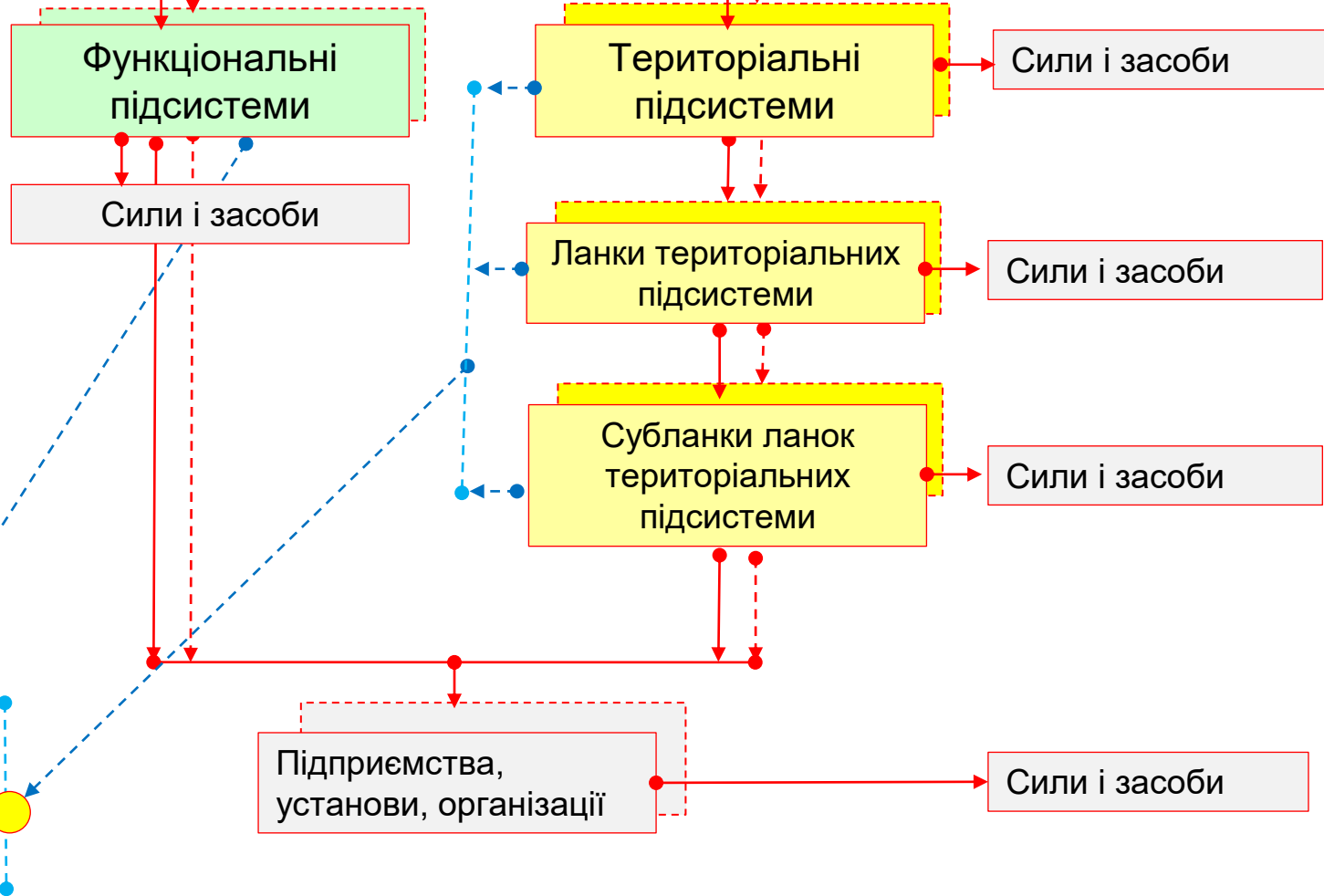
Безпосереднє керівництво **територіальною** підсистемою, її ланкою, субланкою здійснює посадова особа, яка очолює орган, що створив таку підсистему, ланку, субланку.

**Єдина державна система
цивільного захисту**

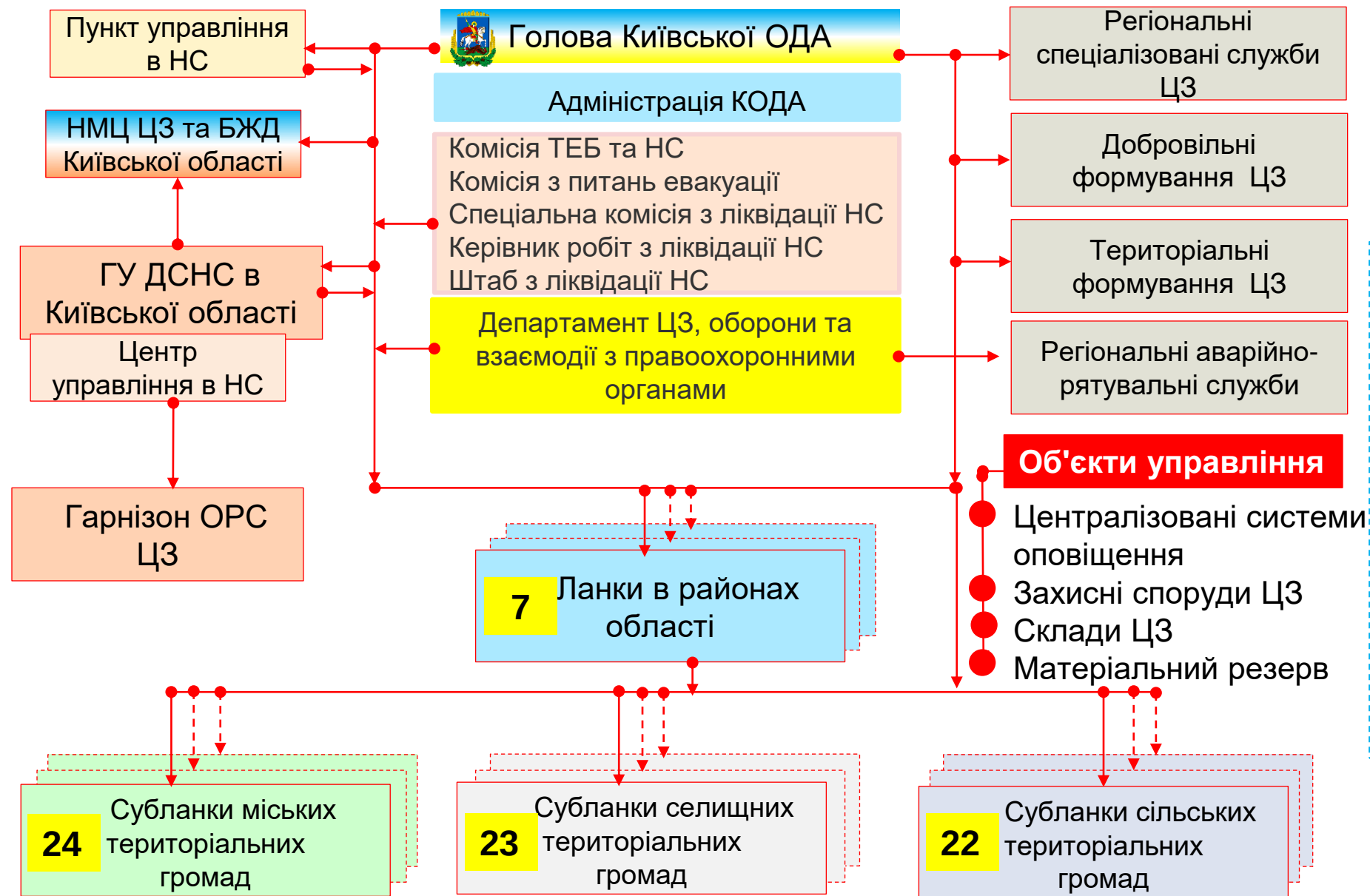

Забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту здійснюється **ЄДС ЦЗ**

Територіальна підсистема ЄДС ЦЗ Київської області

НМЦ ЦЗ та БЖД
Київської області

Територіальна підсистема єдиної державної системи цивільного захисту - складова частина єдиної державної системи цивільного захисту, яка створюється в Автономній Республіці Крим, області, мм. Києві та Севастополі і до якої входять ланки територіальної підсистеми, органи управління та підпорядковані їм сили цивільного захисту, відповідні суб'єкти господарювання, які виконують завдання цивільного захисту.

Функціональна підсистема навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань БЖД) ЄДС ЦЗ

НМЦ ЦЗ та БЖД
Київської області

Наказ МОН 21.11.2016 № 1400

Функціональна підсистема - складова частина єдиної державної системи цивільного захисту, до якої входять органи управління та підпорядковані їм сили цивільного захисту, суб'єкти господарювання, які виконують завдання цивільного захисту.

Безпосереднє керівництво функціональною підсистемою здійснюється **Міністром освіти і науки України**.

До сил цивільного захисту функціональної підсистеми входять:

- Об'єктові аварійно-рятувальні служби (у разі утворення);
- Об'єктові формування цивільного захисту підприємств, установ та організацій галузі (у разі їх утворення);
- Об'єктові спеціалізовані служби цивільного захисту (у разі утворення);
- Добровільні формування цивільного захисту.

Режими діяльності функціональної підсистеми:

- Повсякденного функціонування
- Підвищеної готовності
- Надзвичайної ситуації
- Надзвичайного стану

Міністр освіти і науки України
Апарат Міністерства освіти і науки України
сектор з питань цивільного захисту
в складі апарату МОН

Департамент освіти і науки КОДА
Посадова особа з питань цивільного захисту

Управління, відділи, сектори освіти і науки
РДА, ОМС
Посадова особа з питань цивільного захисту

Заклади освіти
Особа з питань цивільного захисту

У закладах освіти із **чисельністю 500 і більше** осіб, які здобувають освіту за денною формою, призначаються посадові особи з питань цивільного захисту.
ст.20. ч.2.п.3. Кодексу цивільного захисту

Комісія з питань евакуації

формування цивільного захисту в кожній адміністративній будівлі МОН

сили і засоби.

сили і засоби.

**Метою
створення
функціональної
підсистеми є:**

Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період, зменшення матеріальних втрат у разі їх виникнення на підприємствах, у навчальних закладах, установах та організаціях, що належать до сфери управління МОН

Організація та здійснення заходів цивільного захисту, пов'язаних із запобіганням і реагуванням на надзвичайні ситуації техногенного, природного, соціального, воєнного характеру та захисту від їх факторів ураження учасників навчально-виховного процесу

Організація та здійснення заходів цивільного захисту, пов'язаних із навчанням дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності).

Завданнями функціональної підсистеми є:

Завдання відповідно до функціонального спрямування

Надання пропозицій щодо навчання дітей дошкільного віку, вихованців, учнів та студентів з питань цивільного захисту в навчальних закладах;

Організація навчання дітей дошкільного віку, вихованців та учнів згідно із затвердженими МОН і погодженими з ДСНС програмами розвитку та навчальними програмами, що передбачають:

Здобуття вихованцями і учнями загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів знань і вмінь з питань особистої безпеки в умовах загрози та виникнення надзвичайної ситуації, користування засобами захисту від її наслідків, вивчення правил пожежної безпеки та основ цивільного захисту;

Формування у дітей старшого дошкільного віку достатнього та необхідного рівня знань і умінь для безпечного перебування в навколишньому середовищі, елементарних норм поведінки у надзвичайних ситуаціях і запобігання пожежам, що виникають через необережне поводження з вогнем;

Організаційно-методичне керівництво з проведення у навчальних закладах всіх рівнів об'єктових тренувань, днів цивільного захисту, тижнів безпеки дитини;

Координація науково-методичної діяльності, узагальнення і поширення ефективних форм і методів організації навчально-виховного процесу з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту через визначені: МОН - базові за галуззю знань кафедри з безпеки життєдіяльності у вищих навчальних закладах; місцевими органами управління освіти - територіальні базові (опорні) загальноосвітні та дошкільні навчальні заклади;

Здійснення контролю якості підготовки у навчальних закладах дітей дошкільного віку, вихованців, учнів та студентів з питань навчання діям у надзвичайних ситуаціях;

Структура організації системи цивільного захисту в закладі освіти

Яким документом визначена структура системи цивільного захисту ?

Наказ

про забезпечення виконання заходів у сфері цивільного захисту на суб'єкті господарювання

Розподіл обов'язків серед заступників: (заходи з евакуації, матеріально-технічне забезпечення заходів цивільного захисту....)

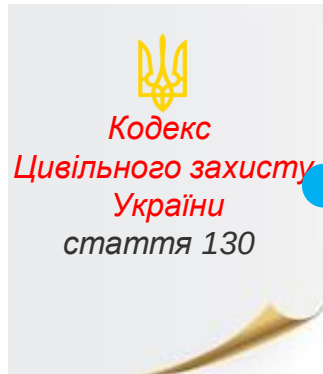
Призначення особи з питань цивільного захисту за рахунок штатної чисельності.

Призначення осіб відповідальних за:

- оповіщення;
- проведення інструктажів, навчання та перевірки знань з питань ЦЗ, ПіТБ;
- утримання захисної споруди (найпростішого укриття.....)

Які плануючі документи з питань цивільного захисту відпрацьовуються в закладі освіти ?

План реагування закладу освіти на надзвичайні ситуації
(*з чисельністю працюючого персоналу більше 50 осіб)

Інструкція щодо дій персоналу закладу освіти у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій
(*з чисельністю працюючого персоналу 50 осіб і менше)

Методичні рекомендації щодо порядку складання планів реагування у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій на підприємствах, установах та організаціях

Лист ДСНС України "6" березня 2015 року №17-3/739

План проведення заходів з евакуації

Методика планування заходів з евакуації
Наказ МВС України від 10.07.2017 № 579

Орієнтовний план евакуації працюючого персоналу у разі виникнення пожежі
Наказ МОН України від 15 серпня 2016 року № 974, додаток 1

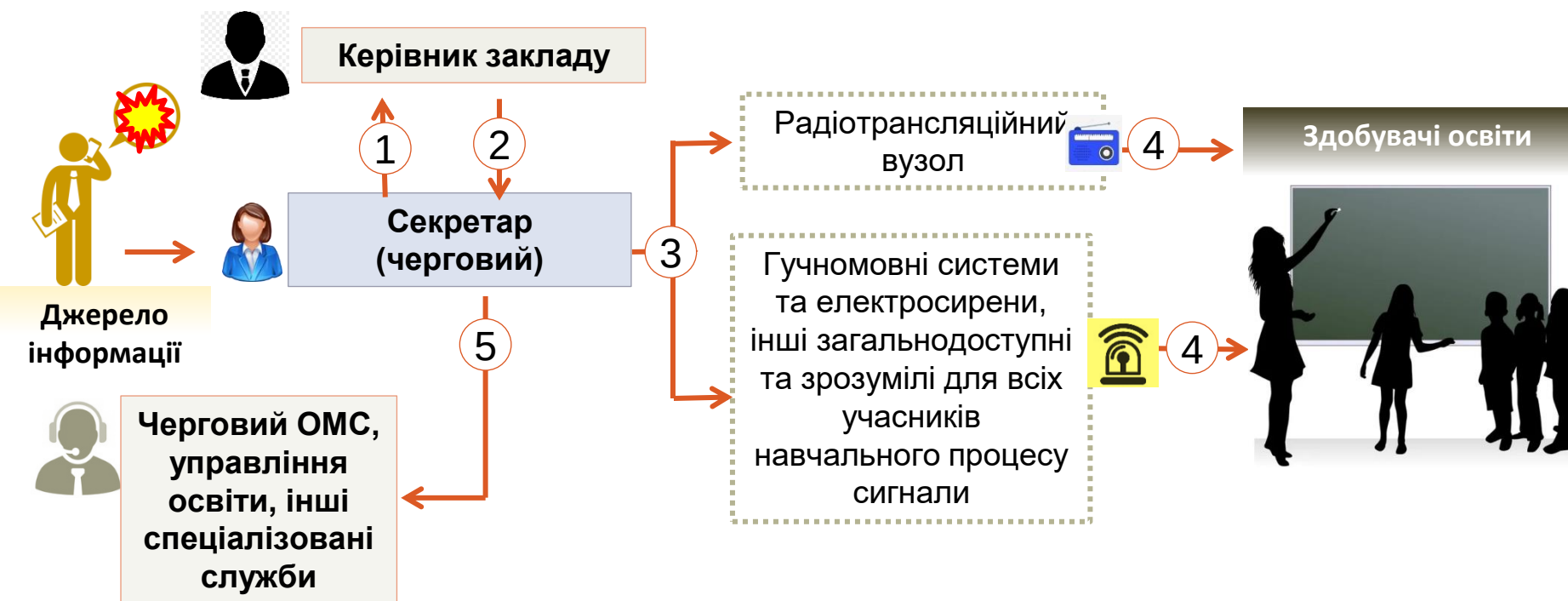
Примірний перелік документів з питань цивільного захисту, що розробляються центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання.

*Наказ
ДСНС України
від
12.07.2016 року
№335*

Як здійснюється оповіщення на об'єктовому рівні про загрозу або виникнення НС?

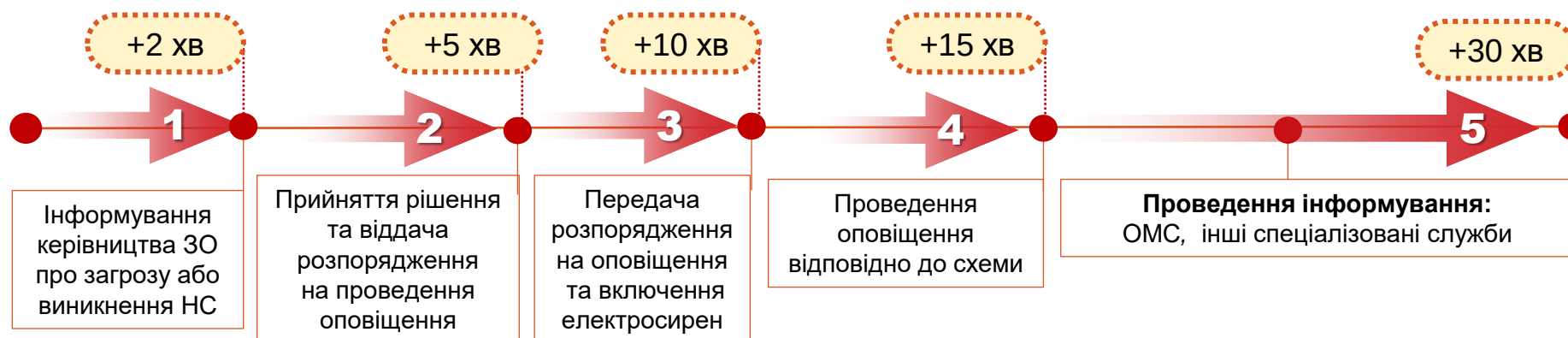

Об'єктові системи оповіщення забезпечують оповіщення керівників та інших працівників об'єкта, осіб, які постійно або тимчасово перебувають на території об'єкта або в його охоронних зонах, про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.

Які технічні засоби можна використати до оповіщення?

- сигнально-гучномовні пристрої
- електронні інформаційні табло
- інші технічні засоби

Послідовність дій суб'єктів забезпечення оповіщення

Основні законодавчі та нормативні акти у сфері цивільного захисту та пожежної безпеки в закладах освіти

НМЦ ЦЗ та БЖД
Київської області

Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 року № 5403- VI

Постанова КМУ від 23.10. 2013 року № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту»

Наказ МОН України від 21.11.2016 року №1400 «Про затвердження Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту».

Наказ МОН України від 15.08.2016 року №974 «Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України»

Наказ МВС України від 28.11.2019 № 991 «Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту».

Наказ МВС України від 10.07.2017 № 579 «Про затвердження Методики планування заходів з евакуації»

Наказ ДСНС України від 08.08.2014 № 458 «Про внесення змін до Програми загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях

Наказ ДСНС України від 12.07.2016 № 335 «Про затвердження Примірного переліку документів з питань цивільного захисту, що розробляються центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання»

Методичні рекомендації щодо порядку складання планів реагування у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій на підприємствах, установах та організаціях», додаток до листа ДСНС України від 06.03.2015 № 17-3/739.

Навчально-методичний центр
цивільного захисту та безпеки
життєдіяльності Київської області

nmc.kyivobl@dsns.gov.ua
(044-251-00-82)